

Pravopisné cvičenie

Doplň chýbajúce hlásky alebo y/ý, i/í

Medz_ balvanm_ čosi hlasne p_ska a ostro hv_zda. To bruchaté sv_šte v_liezl_,
ab_sa v_hriali na slniečku. Posadali si na zadné _la_k_. Vyzerajú ako pl_šové
koberček_ ro_prestreté na kameňoch.

Koberčky z_vajú a driemu. Na_ p__chľav_m bodliakom poletujú mot_le. Na
skalách sa oz_vajú škovránk_ a nad tatransk_m_ štítmi krúžia orl_. Rastl_n_ sa
ch_stajú obliecť zem do nov_ch sviež_ch šiat. Star_ ľudia postávajú na priedom_
a s_tia sa sviež_m jarn_m počas_m.

Ukážka č. 1 / úlohy 1-13/

Pluto nepovažujeme za planétu

Bývalá deviata (posledná) najmenšia planéta slnečnej sústavy prekvapila vedcov. Trpaslík Pluto má 4 mesiace. Ten Štvrtý objavil Hubblov vesmírny ďalekohľad.

Nový Plutov mesiac zatiaľ nemá meno. Americký ústav pre letectvo a vesmír (NASA) ho nazýva objektom P4.

1. Prečo odborníci nazývajú Pluto trpaslíkom?

A. má málo mesiacov	C. pre slabé prebádanie
B. je veľmi vzdialený	D. pre malú veľkosť

2. Koľko planét má teraz naša slnečná sústava?

A. 9	B. 8	C. 10	D. 7

3. Aké meno má nový Plutov mesiac?

A. P4	B. nemá ešte meno	C. trpaslík	D. Hydro

4. Napíš správne skratku NASA slovom:

5. Po kom je pomenovaný ďalekohľad, ktorý našiel posledný Plutov mesiac?

6. Vypíš z prvej ukážky jedno životné podstatné meno a urči jeho vzor.

7. Nájdi v texte podstatné meno, ktoré obsahuje slabikotvornú spoluhlásku.

8. V prvom odseku sa prídavné mená skloňujú podľa vzoru:

- A. nie sú tam prídavné mená
- B. všetky podľa vzoru pekný
- C. všetky podľa vzoru cudzí
- D. niektoré podľa vzoru pekný a niektoré podľa vzoru cudzí

9. Aký slovesný čas nie je v ukážke.

10. Vypíš z ukážky všetky neohybné slovné druhy a pomenuj ich.

11. Vypíš z textu jednu základnú číslovku.

12. Nájdi v texte všeobecné podstatné meno, ktoré má rovnaké gramatické kategórie a vzor ako podčiarknuté slovo v ukážke a urč ich spoločné gramatické kategórie a vzor.

13. Vytvor antonymum (opozitum) k slovu najmenšia.

Ukážka č. 2/ úlohy 14 - 22/

Milan Rúfus - Opýtala som sa

Opýtala som sa
speváčikov z vrby
Mňa uštipne muška.
Mamičku to svrbí.

Mne ochorie hlávka,
Mamka za mňa plače.
Ked' ja bývam rada,
Ona ešte radšej.

Mňa poštekli tráva,
Mamička sa smeje.
Tak čo sa to s tými
Mamičkami

14. Urč druh ukážky.

- A. lyrika
- B. epika
- C. dráma
- D. rozprávka

15. V ktorej z možností sú všetky slová zdobneniny?

- A. hlávka, muška, vtáčik
- B. speváčik, tráva, všetko
- C. mamka, radšej, sama
- D. mamička, hlávka, vrba

16. Na voľné miesto v ukážke môžeme doplniť slovo:
- A. robí
 - B. koná
 - C. deje
 - D. stalo
17. Ukážka č. 2 je:
- A. porekadlo
 - B. báseň
 - C. balada
 - D. vyčítanka
18. Z koľkých strof sa skladá ukážka?
19. Báseň hovorí o vzťahu:
- A. dieťaťa a vtáčikov
 - B. dospeléj dcéry a jej matky
 - C. syna a matky
 - D. dievčatka a mamičky
20. Ako sa nazýva jeden riadok básne?
21. Ktoré slovo je synonymom k podčiarknutému slovu v ukážke?
- A. smeje sa
 - B. narieka
 - C. robí
 - D. rozpráva
22. Čo neplatí pre rozprávky?
- A. sú iba ľudové
 - B. vystupujú tu aj nadprirodzené bytosti
 - C. zlo v nich býva potrestané
 - D. sú epické

Ukážka č. 3 / úlohy 23 - 31/

Syrová omáčka

Potrebuje:

3 bielky, 250 g nízkoťučného tvarohu, 175 ml nízkoťučného mlieka, 5 polievkových lyžíc (PL) nastrúhaného parmezánu (alebo iného tvrdého syra), soľ, čierne mleté korenie.

Príprava:

Bielky a tvaroh rozšľaháme. Do zmesi vmiešame mlieko a 4 PL syra. Osolíme a okoreníme. Zmes nalejeme na pokrm na pekáči a posypeme zvyšným parmezánom. Vložíme do vyhriatej rúry a necháme piecť, kým omáčka stuhne a zožltne. Necháme 5 minút postáť a podávame. Omáčka je vhodná na zapečené baklažány alebo cestoviny.

23. Na prípravu syrovej omáčky nepotrebuje:

- A. tvaroh
- B. čierne mleté korenie
- C. vajce
- D. smotanu na šľahanie

24. Ktoré tvrdenie je pravdivé:

- A. vajcia rozšľaháme s tvarohom a mliekom
- B. pridáme pokrájaný baklažán a zmes osolíme
- C. vo vyhriatej rúre pečieme, kým omáčka zožltne a zhustne
- D. namiesto mlieka môžeme použiť aj biely jogurt

25. Do omáčky potrebujeme:

- A. pol litra tvarohu
- B. štvrt' kila tvarohu
- C. dva decilitre mlieka
- D. štyri lyžice mlieka

26. Na prípravu omáčky musíme použiť len parmezán:

- A. áno
- B. nie

27. Omáčku podávame hneď po vybratí z rúry:

- A. áno
- B. nie

28. Ktoré dvojhlásky sa nevyskytujú v ukážke číslo 3?

29. Napíš základný tvar (neurčitok) od slovesa v poslednej vete ukážky.

30. Doplň: jednotné číslo, 1.osoba, prítomný čas, od slovesa „piecť“ je

31. Z vety Zmes nalejeme na pokrm na pekáči a posypeme zvyšným parmezánom
vypíš podstatné mená a urč ich vzor.

Doplň chýbajúce hlásky alebo y/ý, i/í

Medzi balvanmi čosi hlasne píska a ostro hvízda. To bruchaté svište vyliezli, aby sa vyhriali na slniečku. Posadali si na zadné labky. Vyzerajú ako plyšové koberčeky rozprestreté na kameňoch.

Koberčeky zívajú a driemu. Nad pichľavým bodliakom poletujú motýle. Na skalách sa ozývajú škovránky a nad tatranskými štítmi krúžia orly. Rastliny sa chystajú oblieť zem do nových sviežich šiat. Starí ľudia postávajú na priedomí a sýtia sa sviežim jarným počasím.

Ukážka č. 1 / úlohy 1-13/

Pluto nepovažujeme za planétu

Bývalá deviata (posledná) najmenšia planéta slnečnej sústavy prekvapila vedcov. Trpaslík Pluto má 4 mesiace. Ten Štvrtý objavil Hubblov vesmírny ďalekohľad.

Nový Plutov mesiac zatiaľ nemá meno. Americký ústav pre letectvo a vesmír (NASA) ho nazýva objektom P4.

1. Prečo odborníci nazývajú Pluto trpaslíkom?

- B. má málo mesiacov C. pre slabé prebádanie
B. je veľmi vzdialený D. **pre malú veľkosť**

2. Koľko planét má teraz naša slnečná sústava?

- A. 9 **B. 8** C. 10 D. 7

3. Aké meno má nový Plutov mesiac?

- A. P4 **B. nemá ešte meno** C. trpaslík D. Hydro

4. Napíš správne skratku NASA slovom: **Americký ústav pre letectvo a vesmír**

5. Po kom je pomenovaný ďalekohľad, ktorý našiel posledný Plutov mesiac?

Hubble (vedec Hubble)

6. Vypíš z prvej ukážky jedno životné podstatné meno a urči jeho vzor.

vedcov – vedec – vzor chlap

7. Nájdi v texte podstatné meno, ktoré obsahuje slabikotvornú spoluhlásku.

trpaslík

8. V prvom odseku sa prídavné mená skloňujú podľa vzoru:

E. nie sú tam prídavné mená

F. všetky podľa vzoru pekný

G. všetky podľa vzoru cudzí

H. **niektoré podľa vzoru pekný a niektoré podľa vzoru cudzí**

9. Aký slovesný čas nie je v ukážke.

budúci

10. Vypíš z ukážky všetky neohybné slovné druhy a pomenuj ich.

zatiaľ - príslovka

pre – predložka

a- spojka

11. Vypíš z textu jednu základnú číslovku. **štyri**

12. Nájdi v texte všeobecné podstatné meno, ktoré má rovnaké gramatické kategórie a vzor ako podčiarknuté slovo v ukážke a urč ich spoločné gramatické kategórie a vzor.

letectvo – stredný rod, sg., A, vzor mesto

13. Vytvor antonymum (opozitum) k slovu najmenšia.

najväčšia

Ukážka č. 2/ úlohy 14 - 22/

Milan Rúfus - Opýtala som sa

Opýtala som sa
speváčikov z vrby
Mňa uštipne muška.
Mamičku to svrbí.

Mne ochorie hlávka,
Mamka za mňa plače.
Ked' ja bývam rada,
Ona ešte radšej.

Mňa poštekli tráva,
Mamička sa smeje.
Tak čo sa to s tými
Mamičkami

22. Urč druh ukážky.

- E. **lyrika**
- F. epika
- G. dráma
- H. rozprávka

23. V ktorej z možností sú všetky slová zdobneniny?

- E. **hlávka, muška, vtáčik**
- F. speváčik, tráva, všetko
- G. mamka, radšej, sama
- H. mamička, hlávka, vrba

24. Na voľné miesto v ukážke môžeme doplniť slovo:
- A. robí
 - B. koná
 - C. deje**
 - D. stalo
25. Ukážka č. 2 je:
- A. porekadlo
 - B. báseň**
 - C. balada
 - D. vyčítanka
26. Z koľkých strof sa skladá ukážka? **z troch**
27. Báseň hovorí o vzťahu:
- A. dieťaťa a vtáčikov
 - B. dospeljej dcéry a jej matky
 - C. syna a matky
 - D. dievčatka a mamičky**
28. Ako sa nazýva jeden riadok básne? **verš**
29. Ktoré slovo je synonymom k podčiarknutému slovu v ukážke?
- A. smeje sa
 - B. narieka**
 - C. robí
 - D. rozpráva
22. Čo neplatí pre rozprávky?
- A. sú iba ľudové**
 - B. vystupujú tu aj nadprirodzené bytosti
 - C. zlo v nich býva potrestané
 - D. sú epické

Ukážka č. 3 / úlohy 23 - 31/

Syrová omáčka

Potrebuje:

3 bielky, 250 g nízkotučného tvarohu, 175 ml nízkotučného mlieka, 5 polievkových lyžíc (PL) nastrúhaného parmezánu (alebo iného tvrdého syra), soľ, čierne mleté korenie.

Príprava:

Bielky a tvaroh rozšľaháme. Do zmesi vmiešame mlieko a 4 PL syra. Osolíme a okoreníme. Zmes nalejeme na pokrm na pekáči a posypeme zvyšným parmezánom. Vložíme do vyhriatej rúry a necháme piecť, kým omáčka stuhne a zožltne. Necháme 5 minút postáť a podávame. Omáčka je vhodná na zapečené baklažány alebo cestoviny.

25. Na prípravu syrovej omáčky nepotrebuje:

- A. tvaroh
- B. čierne mleté korenie
- C. vajce
- D. smotanu na šľahanie**

26. Ktoré tvrdenie je pravdivé:

- A. vajcia rozšľaháme s tvarohom a mliekom
- B. pridáme pokrájaný baklažán a zmes osolíme
- C. vo vyhriatej rúre pečieme, kým omáčka zožltne a zhustne**
- D. namiesto mlieka môžeme použiť aj biely jogurt

27. Do omáčky potrebujeme:

- A. pol litra tvarohu
- B. štvrt' kila tvarohu (250 gr.)**
- C. dva decilitre mlieka
- D. štyri lyžice mlieka

28. Na prípravu omáčky musíme použiť len parmezán:

- A. áno
- B. nie (aj iný tvrdý syr)**

27. Omáčku podávame hneď po vybratí z rúry:

- A. áno
- B. nie (5 minút postáť)**

28. Ktoré dvojhlásky sa nevyskytujú v ukážke číslo 3? **iu, ô**

29. Napíš základný tvar (neurčitok) od slovesa v poslednej vete ukážky.

byť

30. Dopln: jednotné číslo, 1.osoba, prítomný čas, od slovesa „piecť“ je **.pečiem...**

31. Z vety Zmes nalejeme na pokrm na pekáči a posypeme zvyšným parmezánom
vypíš podstatné mená a urč ich vzor.

zmes – kosť, pokrm – dub, pekáč – stroj, parmezán – dub